

Helena Meier

Kommunstyrelsen

Avtalssamverkan med Lidingö, Täby och Vaxholm om gemensam tjänstemannaorganisation för socialnämndens ansvar inom det familjerättsliga området

Ärende

Under våren 2022 beslutade de fyra kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm att ge en arbetsgrupp med representanter från respektive kommun i uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam funktion för kommunens ansvar för det område som kallas familjerätt.

Utredningens bedömning är att en gemensam familjerätt genom avtals-samverkan för Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholms kommun innebär samordningsvinster i form av en mer effektiv verksamhet med samman-hållen kompetens och bibehållen kontinuitet. En gemensam familjerätt bedöms ha goda möjligheter att utveckla verksamheten på ett sätt som kan bidra till de fördelar som identifierats med en sammanslagning. En samman-slagning av kommunernas organisationer för familjerätter bedöms även vara förenligt med ett upprätthållande av principen om barnets bästa.

Baserat på utredningen har socialnämnden den 22 mars 2023 (§ 45) föreslagit att Danderyds kommun ska ingå en avtalssamverkan om familjerätten med de ovan angivna kommunerna och vara värdkommun för den gemensamma organisationen. Handläggarna kommer i så fall att organiseras under en gruppchef inom socialförvaltningens familjeavdelning.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige beslutar att Danderyds kommun genom avtalssamverkan med Lidingö, Vaxholm och Täby kommuner ska skapa en gemensam tjänstemannaorganisation för socialnämndens ansvar inom det familjerättsliga området ("familjerätten"). Målsättningen är att den gemensamma organisationen ska träda i kraft under andra kvartalet 2024.
2. Kommunfullmäktige noterar den redovisade kostnadsfördelningen mellan de samverkande kommunerna.

Helena Meier

Bakgrund

Det som kallas familjerätten är en specialiserad verksamhet inom socialnämndens ansvar för individ- och familjeomsorg. Uppdraget är att ge kommunens invånare stöd och rådgivning om familjerättsliga frågor som rör separation, vårdnad, boende och umgänge, fader- och föräldraskap och adoptioner. Inom familjerätten utförs också olika typer av utredningar på uppdrag av tingsrätten. Ansvarsområdet regleras främst i föräldrabalken men till viss del också i socialtjänstlagen.

Det familjerättsliga arbetet upptar i regel en mycket liten del av individ- och familjeomsorgens samlade resurser, vilket kan medföra en utmaning för kommuner att över tid upprätthålla hög kompetens och god kvalitet inom området. Efter beslut under våren 2022¹ fick en arbetsgrupp med representanter för de fyra kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm i uppdrag från respektive kommun att ta fram ett konkret förslag för en gemensam organisation för familjerätt och vad ett sådant förslag praktiskt skulle innebära för kommunerna.

Baserat på den genomförda utredningen har socialnämnden den 22 mars 2023 (§ 45) föreslagit kommunfullmäktige besluta om ett samarbete mellan de aktuella kommunerna och att det ska ske genom det som kallas avtalssamverkan. Bestämmelserna om avtalssamverkan finns i 9 kap. 37-38 §§ kommunallagen.

Kommunledningskontorets utredning och förslag

De överväganden som har gjorts och underlagen för dem finns i den utredningen som utgör bilaga 4 i handlingarna i ärendet och i socialförvaltningens tjänsteutlåtande den 18 januari 2023, bilaga 3 i handlingarna i ärendet. Kommunledningskontoret hänvisar till de bilagorna. I utredningen redovisas också de olika former för samverkan som har utretts och varför avtalssamverkan med stöd av 9 kap. 37 § kommunallagen bedöms ge de bästa förutsättningarna för samverkan inom det här ansvarsområdet.

Kommunledningskontorets utredning och förslag

Kommunledningskontoret tillstyrker socialnämndens förslag om att kommunen genom avtalssamverkan ska bilda en gemensam organisation för socialnämndens ansvar för det område som kallas familjerätt. Kontoret gör samma bedömningar som socialnämnden, utifrån den genomförda utredningen.

Socialnämnden har genom sitt beslut gjort bedömningen att själva ställningstagandet till om Danderyds kommun ska avtalssamverka med

¹ Socialnämnden i Danderyds kommun den 21 mars 2022 (§ 21)

Helena Meier

Lidingö, Täby och Vaxholm kommuner om en gemensam tjänstemannaorganisation för familjerätten är ett sådant beslut av principiell beskaffenhet som enligt 5 kap. 1 § kommunallagen ska fattas av kommunfullmäktige. Kommunledningskontoret delar denna bedömning. Kontoret delar också socialnämndens bedömning att beslutet om att ingå avtalet därefter är ett led i socialnämndens ansvar att verkställa beslutet och omfattar i sig den typ av frågor som ingår i en nämnds ansvar enligt 6 kap. 3 och 6 §§ kommunallagen².

Som socialnämnden har anfört är det bra för genomförandet av ett beslut om avtalssamverkan om kommunfullmäktige kan fatta beslut vid sitt sammanträde den 8 maj 2023. Om kommunfullmäktige avslår socialnämndens förslag så är även det ett beslut som behöver tas så snart som möjligt, så att såväl socialnämnden som de andra kommunerna kan planera för att fortsatt driva verksamheten var och en för sig.

Om kommunfullmäktige fattar beslut enligt socialnämndens förslag vid sammanträdet den 8 maj 2023 kan den gemensamma organisationen träda i kraft den senast 1 juni 2024. I tillägg till socialnämndens förslag till beslut föreslår kommunledningskontoret att fullmäktige ska lägga fast att målsättningen är att den nya organisationen ska träda i kraft under andra kvartalet 2024.

Konsekvenser för barn och unga

Av socialnämndens underlag för beslut framgår att en sammanslagning av kommunernas familjerätter är förenlig med principen om barnets bästa, se barnkonsekvensanalys i bilaga 1.

Ekonomiska konsekvenser

Socialnämnden har i underlaget för sitt beslut redovisat att För Danderyds kommuns del skulle en övergång till en gemensam familjerätt enligt det liggande förslaget inte medföra någon ökad kostnad jämfört med snittkostnaden för familjerätten i kommunen mellan åren 2019–2021. Kommunledningskontoret delar bedömningen.

² 3 § Nämnderna beslutar i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om.

6 § Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

Helena Meier

Johan Lindberg
Kommundirektör

Patrik Hansson
Administrativ chef

Handlingar i ärendet

1. Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande den 28 mars 2023
2. Socialnämndens beslut den 22 mars 2023 (§ 45)
3. Socialförvaltningens tjänsteutlåtande den 18 januari 2023
4. Utredning om förutsättningar för en gemensam familjerätt för kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm

Expedieras

Lidingö kommun

Täby kommun

Vaxholms kommun